

Koppling mellan styrdokumentet **HANDLINGSPLAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING I YSTAD KOMMUN** och **LGR11 årskurs 7-9** ämnesvis.

Här visas exempel på hur du kan uppfylla målen för studie- och yrkesvägledning, samtidigt som du uppfyller ämnets syfte och centrala innehåll d.v.s. det som obligatoriskt ska behandlas i undervisningen. Det centrala innehållet är utformat så att det lämnar utrymme för läraren att göra egna fördjupningar eller tillägg.

Detta är även tänkt som en mall vid kvalitetsredovisning då det ingår att redogöra för hur vi arbetar med Ystads kommuns handlingsplan för studie- och yrkesvägledning.

Handlingsplanen finns på Ystad kommuns hemsida – Skola & Förskola - Mål och kvalitet- Styrdokument.

Ytterligare stöd finns på Ystad kommuns hemsida <https://ystad.se/skola/stod-for-pedagoger/pedagog-i-ystad/stod-och-resurser/sv---idebank/>

3.1 BILD

Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden. Vi omges ständigt av bilder som har till syfte att informera, övertala.

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder.

Bildframställning

- Framställning av berättande informativa och samhällsorienterande bilder om egna erfarenheter, åsikter och upplevelser.

Bildanalys

- Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt granskas.
- Bilder som behandlar frågor om identitet, sexualitet, etnicitet och maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.2 ENGELSKA

Kunskaper i engelska ökar individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i internationellt studie- och arbetsliv.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper i att söka, värdera, välja och tillägna sig innehållet i talat språk och texter från olika källor.

Kommunikationens innehåll

- Aktuella och för eleverna välbekanta ämnesområden.
- Intressen, vardagliga situationer, aktiviteter, händelseförlopp samt relationer och etiska frågor.
- Åsikter, erfarenheter, känslor och framtidsplaner.

Lyssna och läsa – reception

- Talad engelska och texter från olika medier.
- Hur texter och talat språk kan varieras för olika syften och sammanhang.
- Olika sätt att söka, välja och värdera texter och talat språk på engelska från internet och andra medier.

Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion

- Olika sätt att bearbeta egna framställningar för att variera, tydliggöra, precisera och anpassa dem efter deras syften.
- Samtal och diskussioner samt argumentation.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om olika utbildningsvägar

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Träning i självkännet och samspel med andra människor

3.3 HEM OCH KONSUMENTKUNSKAP

Genom undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att värdera val och handlingar i hemmet och som konsument samt utifrån perspektivet hållbar utveckling.

Konsumtion och ekonomi

- Ställningstaganden vid val av varor och tjänster, till exempel vid inköp av kläder, livsmedel och resor utifrån perspektiven ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Miljö och livsstil

- Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Aktuella samhällsfrågor som rör privatekonomi, mat och hälsa.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännet och samspel med andra människor

3.4 IDROTT OCH HÄLSA

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper i att planera, genomföra och värdera olika rörelseaktiviteter.

Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om risker och säkerhetsfaktorer i samband med fysiska aktiviteter och hur man agerar i nödsituationer.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin samarbetsförmåga och respekt för andra.

Hälsa och livsstil

- Kroppsliga och mentala effekter av några olika träningsformer.
- Kulturella och geografiska förhållanden i närmiljön som påverkar och möjliggör valet av fysiska aktiviteter.

Hälsa och livsstil

- Hur individens val av idrotter och andra fysiska aktiviteter påverkas av olika faktorer, till exempel av kön.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.5 MATEMATIK

Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivets många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Sannolikhet och statistik

- Likformig sannolikhet och metoder för att beräkna sannolikheten i vardagliga situationer.
- Bedömningar av risker och chanser utifrån statistiskt material.

Problemlösning

- Strategier för problemlösning i vardagliga situationer och inom olika ämnesområden samt värdering av valda strategier och metoder.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.6 MODERNA SPRÅK

Undervisningen i ämnet moderna språk ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i målspråket och kunskaper om områden och sammanhang där språket används samt tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften.

Kommunikationens innehåll

- Ämnesområden som är välbekanta för eleverna.
- Vardagliga situationer, intressen, personer, platser, aktiviteter och händelser.
- Åsikter, känslor och erfarenheter.
- Vardagsliv, levnadssätt och sociala relationer i olika sammanhang och områden där språket används.

Lyssna och läsa – reception

- Olika sätt att söka och välja texter och talat språk från Internet och andra medier.

Tala, skriva och samtala – produktion och interaktion

- Presentationer, instruktioner, meddelanden, berättelser och beskrivningar i sammanhängande tal och skrift.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om olika utbildningsvägar

Kunskap om arbetsmarknaden-i andra länder

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.7 MODERSMÅL

Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla sitt tal-och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.

Därigenom ska eleverna ges möjlighet att utveckla sitt språk, sin identitet och förståelse för omvärlden. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man formulerar egna åsikter och tankar i olika slags texter.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå och tolka skönlitterära texter. Att utläsa texters budskap, både det uttalade och sådant som står mellan raderna.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar.

Tala, lyssna och samtala

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition efter syfte och mottagare.

Berättande texter och sakprosatexter

- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna, lyrik, dramatik, sagor och myter från olika tider och områden där modersmålet talas. Skönlitteratur som belyser människors villkor, identitets-och livsfrågor.

Språkbruk

- Ord och begrepp för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning. Bildspråk och idiomatiska uttryck.

Kultur och samhälle

- Aktuella samhällsfrågor i områden där modersmålet talas, i jämförelse med liknande frågor i Sverige.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om olika utbildningar

Kunskap om arbetsmarknaden

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.8 MUSIK

Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang, har olika funktioner och betyder olika saker för var och en av oss. Den är också en viktig del i människors sociala gemenskap och kan påverka individens identitetsutveckling.

Musikens verktyg

- Röstvård, hörselvård och orsaker till att musiklyssnande och musicerande kan bidra till hörselskador samt hur hörselskador kan förebyggas.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val

Träning i självkännedom och samspel med andra människor

3.9 BIOLOGI

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att ställa frågor om naturen och människan utifrån egna upplevelser och aktuella händelser. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett kritiskt tänkande kring sina egna resultat, andras argument och olika informationskällor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att hantera praktiska, etiska och estetiska valsituationer som rör energi, miljö, hälsa och samhälle.

Kropp och hälsa

- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.
- Människans sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar.

Biologins metoder och arbetssätt

- Fältstudier och experiment. Formulering av enkla frågeställningar, planering, utförande och utvärdering.
- Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i olika källor och samhällsdiskussioner med koppling till biologi.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännedom och samspel med andra människor

3.10 FYSIK

Undervisningen i ämnet fysik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om fysikaliska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att undersöka omvärlden. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. På så sätt ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett kritiskt tänkande kring sina egna resultat, andras argument och olika informationskällor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att hantera praktiska, etiska och estetiska valsituationer som rör energi, miljö, hälsa och samhälle.

Fysiken i naturen och samhället

- Aktuella samhällsfrågor som rör fysik.
- Försörjning och användning av energi historiskt och i nutid samt tänkbara möjligheter och begränsningar i framtiden.
- Väderfenomen och deras orsaker. Hur fysikaliska begrepp används inom meteorologin och kommuniceras i väderprognoser.
- Fysikaliska modeller för att beskriva och förklara uppkomsten av partikelstrålning och elektromagnetisk strålning samt strålningens påverkan på levande organismer. Hur olika typer av strålning kan användas i modern teknik, till exempel inom sjukvård och informationsteknik.
- Aktuella samhällsfrågor som rör fysik.

Fysikens metoder och arbetssätt

- Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i källor och samhällsdiskussioner med koppling till fysik.

Fysiken och vardagslivet

- Sambandet mellan elektricitet och magnetism och hur detta kan utnyttjas i vardaglig elektrisk utrustning.

Fysiken och världsbilden

- Historiska och nutida upptäckter inom fysikområdet och hur de har formats av och format världsbilder. Upptäckternas betydelse för teknik, miljö, samhälle och människors levnadsvillkor.
- Aktuella forskningsområden inom fysik, till exempel elementarpartikelfysik och nanoteknik.

Fysikens metoder och arbetssätt

- Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i källor och samhällsdiskussioner med koppling till fysik.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

3.11 KEMI

Undervisningen i ämnet kemi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om kemiska sammanhang och nyfikenhet på och intresse för att undersöka omvärlden. Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att söka svar på frågor med hjälp av både systematiska undersökningar och olika typer av källor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att hantera praktiska, etiska och estetiska valsituationer som rör energi, miljö, hälsa och samhälle.

Kemin i vardagen och samhället

- Människans användning av energi-och naturresurser lokalt och globalt samt vad det innebär för en hållbar utveckling.
- Aktuella samhällsfrågor som rör kemi.

Kemin i vardagen och samhället

- Människans användning av energi-och naturresurser lokalt och globalt samt vad det innebär för en hållbar utveckling.

Kemin och världsbilden

- Historiska och nutida upptäckter inom kemiområdet och deras betydelse för världsbild, teknik, miljö, samhälle och människors levnadsvillkor.
- Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i olika källor och samhällsdiskussioner med koppling till kemi.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

3.12 GEOGRAFI

Genom undervisningen ska eleverna utveckla kunskaper om hur människa, samhälle och natur samspelar och vilka konsekvenser det får för naturen och människors levnadsvillkor. Undervisningen ska också medverka till att eleverna utvecklar kunskaper om hur vi kan påverka framtiden i riktning mot en mer acceptabel levnadsmiljö för alla.

Livsmiljöer

- Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid.

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

- På vilka sätt sårbara platser kan identifieras och hur individer, grupper och samhällen kan förebygga risker.

Geografins metoder, begrepp och arbetssätt

- Metoder för att samla in, bearbeta, värdera och presentera geografiska data, till exempel om klimat, hälsa och handel, med hjälp av kartor, geografiska informationssystem (GIS) och geografiska verktyg som finns tillgängliga på Internet, till exempel satellitbilder.
- Fältstudier av natur- och kulturlandskap, till exempel av samhällsplanering i närsamhället.

Miljö, människor och hållbarhetsfrågor

- Förekomst av och orsaker till fattigdom och ohälsa i olika delar av världen.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om arbetsmarknaden – regler, löner, historiskt, i andra länder

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

3.13 HISTORIA

Eleverna ska genom undervisningen även ges förutsättningar att utveckla förmågan att ställa frågor till och värdera källor som ligger till grund för historisk kunskap. Därigenom ska eleverna få olika perspektiv på sina egna och andras identiteter, värderingar och föreställningar.

Genom undervisningen i ämnet historia ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap.

Industrialisering, samhällsomvandling och idéströmningar, cirka 1700–1900

- Den ökade världshandeln mellan Europa, Asien, Afrika och Amerika.
- Industrialiseringen i Europa och Sverige. Olika historiska förklaringar till industrialiseringen, samt konsekvenser för olika samhällsgruppers och människors levnadsvillkor i Sverige, Norden, Europa och några olika delar av världen. Migration inom och mellan länder.
- Vad historiska källor kan berätta om människors och gruppers strävan att påverka och förbättra sina egna och andras levnadsvillkor, till exempel genom uppfinningar, bildandet av fackföreningar och kampen mot slaveri.

Demokratisering, efterkrigstid och globalisering, cirka 1900 till nutid

- Demokratisering i Sverige. Bildandet av politiska partier, nya folkrörelser, till exempel kvinnorörelsen, och kampen för allmän rösträtt för kvinnor och män. Kontinuitet och förändring i synen på kön, jämställdhet och sexualitet.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om arbetsmarknaden – regler, löner, historiskt, i andra länder

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännedom och samspel med andra människor

3.14 RELIGIONSKUNSKAP

Undervisningen ska ge kunskap om och förståelse för hur kristna traditioner har påverkat det svenska samhället och dess värderingar.

Undervisningen ska skapa förutsättningar för eleverna att utveckla en personlig livshållning och förståelse för sitt eget och andra människors sätt att tänka och leva.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur olika religioner och livsåskådningar ser på frågor som rör kön, jämställdhet, sexualitet och relationer.

Genom undervisningen i ämnet religionskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över livsfrågor och sin egen och andras identitet,
- söka information om religioner och andra livsåskådningar och värdera källornas relevans och trovärdighet.

Religion och samhälle

- Konflikter och möjligheter i sekulära och pluralistiska samhällen, till exempel i frågor om religionsfrihet, sexualitet och synen på jämställdhet.

Identitet och livsfrågor

- Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen.
- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.

Etik

- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.15 SAMHÄLLSKUNSKAP

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att se samhällsfrågor ur olika perspektiv. På så sätt ska eleverna utveckla förståelse för sina egna och andra människors levnadsvillkor, betydelsen av jämställdhet, hur olika intressen och åsikter uppstår och kommer till uttryck och hur olika aktörer försöker påverka samhällsutvecklingen.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar,
- söka information om samhället från medier, Internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet.

Individer och gemenskaper

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.

Rättigheter och rättsskipning

- Olika organisationers arbete för att främja mänskliga rättigheter.

Samhällsresurser och fördelning

- Hur hushållens, företagens och det offentliga ekonomiska hänger samman. Orsaker till förändringar i samhällsekonomin och vilka effekter de kan få för individer och grupper.
- Arbetsmarknadens och arbetslivets förändringar och villkor, till exempel arbetsmiljö och arbetsrätt. Utbildningsvägar, yrkesval och entreprenörskap i ett globalt samhälle. Några orsaker till individens val av yrke och till löneskillnader.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Beslutsfattande och politiska idéer

- Individens och gruppernas möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling samt hur man inom ramen för den demokratiska processen kan påverka beslut.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om hur man söker arbete

Kunskap om olika utbildningsvägar

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om arbetsmarknaden – regler, löner, historiskt, i andra länder

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännet och samspel med andra människor

3.16 SLÖJD

Slöjdande är en form av skapande som innebär att finna konkreta lösningar inom hantverkstradition och design utifrån behov i olika situationer. Slöjd innebär manuellt och intellektuellt arbete i förening vilket utvecklar kreativitet, och stärker tilltron till förmågan att klara uppgifter i det dagliga livet. Dessa förmågor är betydelsefulla för både individers och samhällets utveckling. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar medvetenhet om estetiska traditioner och uttryck samt förståelse för slöjd, hantverk och design från olika kulturer och tidsperioder.

Slöjden i samhället

- Design, konsthantverk, hemslöjd och andra slöjdformer i det offentliga rummet.
- Olika material och hur de produceras utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om arbetsmarknaden – regler, löner, historiskt, i andra länder

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.17 SVENSKA

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form.

Tala, lyssna och samtala

- Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.
- Skillnader i språkanvändning beroende på i vilket sammanhang, med vem och med vilket syfte man kommunicerar.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

Språkbruk

- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- Skillnader i språkanvändning beroende på i vilket sammanhang, med vem och med vilket syfte man kommunicerar.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på Internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om hur man söker arbete

Kunskap om olika utbildningsvägar

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Träning i självkänedom och samspel med andra människor

3.18 SVENSKA SOM ANDRA SPRÅK

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker.

Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

I mötet med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska språk, den egna identiteten och sin förståelse för omvärlden.

Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Redigering och disposition av texter med hjälp av dator. Olika funktioner för språkbehandling i digitala medier.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala verktyg, för att planera och genomföra en presentation.

Berättande texter och sakprosatexter

- Skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter från olika tider och skilda delar av världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Språkbruk

- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på Internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Kunskap om hur man söker arbete

Kunskap om olika utbildningsvägar

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännedom och samspel med andra människor

3.20 TEKNIK

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man kan lösa olika problem och uppfylla behov med hjälp av teknik. Eleverna ska även ges förutsättningar att utveckla egna tekniska idéer och lösningar.

Vidare ska undervisningen ge eleverna förutsättningar att utveckla tilltro till sin förmåga att bedöma tekniska lösningar och relatera dessa till frågor som rör estetik, etik, könsroller, ekonomi och hållbar utveckling.

Genom undervisningen i ämnet teknik ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar,
- värdera konsekvenser av olika teknikval för individ, samhälle och miljö,

Tekniska lösningar

- Tekniska lösningar inom kommunikations- och informationsteknik för utbyte av information, till exempel datorer, internet och mobiltelefoni.

Arbetsätt för utveckling av tekniska lösningar

- Teknikutvecklingsarbetets olika faser: identifiering av behov, undersökning, förslag till lösningar, konstruktion och utprovning. Hur faserna i arbetsprocessen samverkar.

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Samband mellan teknisk utveckling och vetenskapliga framsteg. Hur tekniken har möjliggjort vetenskapliga upptäckter och hur vetenskapen har möjliggjort tekniska innovationer.
- Konsekvenser av teknikval utifrån ekologiska, ekonomiska, etiska och sociala aspekter, till exempel i fråga om utveckling och användning av biobränslen och krigsmateriel.
- Hur kulturella föreställningar om teknik påverkar kvinnors och mäns yrkesval och teknikanvändning.

BEHOVSTRAPPAN FÖR STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNING

Insikt i varför man arbetar

Kunskap om arbetsmarknaden

Kunskap om branscher och yrken

Träning i att se samband-koppla ämne till yrke

Träning i att söka, granska och sälla information

Hjälp att inse konsekvenserna av sina val-medvetenhet om traditionsbundna val

Medvetenhet om genusaspekten

Träning i självkännet och samspel med andra människor